

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 171/2020-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Ivan Petkov, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18 Co 25/2018 zo 16. mája 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 169/2018 z 25. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED]

██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Ivan Petkov, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 18 Co 25/2018 zo 16. mája 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 169/2018 z 25. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne sa v konaní vedenom Okresným súdom Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“), pod sp. zn. 1 C 74/2016 domáhala zaplatenia sumy 20 868,10 € s príslušenstvom z titulu dlžnej sumy z predčasne zosplatneného úveru poskytnutého na základe zmluvy o hypotekárnom úvere. Sťažovateľka je právnu nástupkyňou pôvodného veriteľa, s ktorým uzavrela zmluvu o postúpení pohľadávky 26. septembra 2013. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 1 C 74/2016 zo 17. augusta 2017 žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobkyni náhradu účelne vynaložených trov konania v plnom rozsahu. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že krajský súd *„bez konfrontácie s právnu argumentáciou sťažovateľa v odvolaní o tom, ako by sa podľa jeho názoru malo ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách interpretovať“*, iba potvrdil ten spôsob interpretácie, ktorý prezentoval okresný súd. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd tiež tým, že *„žiadnym spôsobom nereflektoval na odvolaciu námietku sťažovateľa o tom, že okresný súd sťažovateľovi svojim procesne nekorektným spôsobom (v súvislosti so skutočnosťou, či ██████████ bol oprávnený konať za sťažovateľa alebo nie) odňal právo na spravodlivé súdne konanie“*.

4. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP. Najvyšší súd dovolanie odmietol a žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

5. Sťažovateľka zastáva názor, že najvyšší súd porušil jej základné právo podľa ústavy, ako i práva podľa dohovoru označené v bode 1 tým, že „procesne prípustné dovolanie sťažovateľa meritorne nepreskúmal, ale ho nesprávne z procesných dôvodov (ako procesne neprípustné) odmietol“.

6. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„(i) Právo sťažovateľa - obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ]... - na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 18 Co/25/2018-297, zo dňa 16. 05. 2018, porušené boli.

(ii) Právo sťažovateľa - obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ]... - na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 169/2018, zo dňa 25. 09. 2019, porušené boli.

(iii) Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 169/2018, zo dňa 25. 09. 2019 a rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 18 Co/25/2018-297, zo dňa 16. 05. 2018 zruš uje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

(iv) Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 415,52 EUR (spočívajúcu v 2 úkonoch právnej služby - 1. prevzatie a príprava veci, 2. podanie vo veci samej - sťažnosť, á 163,33 EUR + 2 x

režijný paušál vo výške 9,80 EUR + DPH vo výške 20 % zo základu dane), ktorú sú Krajský súd v Prešove a Najvyšší súd Slovenskej republiky povinné zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu sťažovateľa zriadený v Slovenskej sporiteľni, a. s., č. ú. vo formáte IBAN: SK13 0900 0000 0006 3223 4614, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

11. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

14. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom

prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

15. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

16. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

17. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

18. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že krajský súd v odvolacom konaní „*žiadnym spôsobom nereflektoval na odvoláciu námietku sťažovateľa o tom, že okresný súd sťažovateľovi svojim procesne nekorektným spôsobom (v súvislosti so skutočnosťou, či [REDAKOVANÉ] bol oprávnený konať za sťažovateľa alebo nie) odňal právo na spravodlivé súdne konanie*“.

20. V súvislosti s touto námietkou ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde sa uvádza:

„... aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou súdneho konania.

Preto nepostačuje, aby žalobca v súdnom konaní aktívnu vecnú legitímáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi ale je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky. Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak dlžníkovi postúpenie oznámil postupca, dlžník nemá právo požadovať preukázanie postúpenia zmluvou o postúpení pohľadávky. To však platí len vo vzťahu k dlžníkovi, teda presnejšie vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy o postúpení pohľadávky na jednej strane a dlžníkom na strane druhej, nie vo vzťahu k súdu. Súdna prax sa už odklonila od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 4 Obo/210/2001, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takého oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Odklon od uvedeného rozhodnutia vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 2 Obo/49/2008 zo dňa 14. 05. 2008, ako aj z rozsudku zo dňa 28. 01. 2009 pod sp. zn. 1 Cdo/76/2007, podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky je súd povinný prihliadať k úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu- zmluvy o postúpení pohľadávky. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd SR v uznesení pod sp. zn. IV. ÚS 337/2012 zo dňa 03. 07. 2012.“

21. Z už citovaného vyplýva, že krajský súd sa zaoberal námietkou sťažovateľky súvisiacou s jej aktívnou vecnou legitímáciou v konaní vo vzťahu k dôvodnosti posudzovania platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Je však pravdou, že sa nevyjadril k otázke správnosti procesného postupu okresného súdu, ktorý namietala sťažovateľka v odvolaní, konkrétne že súd otázku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky neoznačil v súlade s § 181 ods. 2 CSP za spornú, pričom protistrana zastúpená advokátom ju ako spornú nenamietala. Sťažovateľka v odvolaní uviedla, že jej okresný súd týmto neprávny procesným postupom „znemožnil uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“.

22. Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že okresný súd v súlade so zásadou intencionality realizoval postup v súlade s ustanovením § 181 ods. 2 CSP, aj keď otázku

aktívnej vecnej legitímácie neoznačil za spornú medzi stranami sporu, pretože protistrana ju ako spornú nenamietala. Otázku platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky súd posudzoval ex offa (pozri aj bod 20 tohto uznesenia), preto nemôže ísť v tomto prípade o porušenie zásady kontradiktórnosti konania, tak ako to uvádza sťažovateľka.

23. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na zápisnicu z pojednávania okresného súdu zo 17. augusta 2017, kde sudca uvádza: „... žaloba sa javí byť v doterajšom stave nedôvodná i s poukazom na z pohľadu súdu, absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore.“

Z už citovaného stanoviska zákonného sudcu na pojednávaní sťažovateľka zistila, že okresný súd považuje jej aktívnu vecnú legitímáciu za „absentujúcu“, pričom ale následne dostala možnosť sa vyjadriť a taktiež mala možnosť využiť záverečnú reč, preto nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľky, že jej okresný súd „znemožnil uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“.

24. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

25. Podľa názoru ústavného súdu bolo žiaduce, aby krajský súd zaujal stanovisko k odvolacej námietke sťažovateľky týkajúcej sa procesného postupu okresného súdu podľa § 181 ods. 2 CSP, a ak tak neurobil, možno sa len domnievať, že túto odvoláciu námietku nepovažoval za relevantnú, avšak nemožno dospieť k záveru, že na ňu neprihliadal. I keď postoj krajského súdu k predmetnej námietke sťažovateľky nepokladá ústavný súd za ideálny, v žiadnom prípade nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľky, že jej bolo znemožnené uskutočňovať jej procesné práva, a preto považuje túto námietku sťažovateľky za nedôvodnú.

26. V súvislosti s druhou námietkou sťažovateľky, že krajský súd „bez konfrontácie s právnou argumentáciou sťažovateľa v odvolaní o tom, ako by sa podľa jeho názoru malo

ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách interpretovať“, iba potvrdil ten spôsob interpretácie, ktorý prezentoval okresný súd, ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde sa uvádza:

„V danom prípade oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu podaním zo dňa 07. 06. 2013 obsahom ktorého bola výzva na splatenie pohľadávky spĺňa náležitosti výzvy predpokladanej ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách, avšak vzhľadom na dátum uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky 26. 09. 2013 nebola splnená zákonná podmienka postúpenia pohľadávky v zmysle citovaného zákonného ustanovenia a to omeškanie žalovaného dlhšie ako 90 kalendárnych dní od uplynutia lehoty na splnenie omeškaného záväzku na základe uvedenej výzvy. Keďže žalovaný v odbernej lehote predmetnú výzvu neprevzal v zmysle článku XVI. bodu 4 Všeobecných obchodných podmienok právneho predchodcu žalobcu sa písomnosť, ktorá nebola vyzdvihnutá v odbernej lehote považuje za doručení v posledný deň odbernej lehoty. V danom prípade dotknuté podanie bolo uložené na pošte 14. 06. 2013, odberná lehota podľa poštových predpisov bola 18 dní a jej posledný deň tak pripadol na 02. 07. 2013, čo je deň doručenia tohto podania a teda 10-dňová lehota na plnenie uplynula žalovanému dňa 12. 07. 2013.

... odvolací súd stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, že právny predchodca žalobcu nebol oprávnený postúpiť pohľadávku zmluvou zo dňa 26. 09. 2013 na základe výzvy zo dňa 17. 02. 2012. V danom podaní totižto banka uviedla, že žalovaný je viac ako 3 splátky v omeškaní so splácaním pohľadávky zo zmluvy, pričom žiadala o uhradenie sumy 511,30 eur ako dlžnej čiastky k 17. 02. 2012. I keď nešpecifikovala konkrétne splátky v omeškaní, možno logicky vyvodiť len to, že malo ísť o splátky splatné pred 17. 02. 2012. Podľa zmluvy v tom čase mal žalovaný uhrádzať splátky vo výške 120,76 eur, teda je zrejmé, že podľa banky bol vtedy po lehote splatnosti so splátkami splatnými 11/2011-2/2012 v plnej výške a s časťou splátky splatnej 15. 10. 2011. Vzhľadom na čiastkové úhrady realizované žalovaným 21. 03. 2012, 28. 05. 2012, 20. 11. 2012 a 20. 02. 2013 bola v čase postúpenia pohľadávky dlžná suma, ktorej sa výzva zo dňa 17. 02. 2012 týkala dávno uhradená najneskôr týmito platbami, ak by banka riadne postupovala pri započítaní úhrad žalovaného v zmysle ustanovenia § 566 ods. 2 OZ.

Odvolaací súd sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, že banka pri započítaní čiastkových úhrad žalovaného titulom splátok úveru mala postupovať podľa § 566 ods. 2 OZ, čo nesporne vyplýva z ustanovenia § 52 ods. 2 OZ. NS SR viacerými rozhodnutiami, okrem iného rozsudkom zo dňa 28. 05. 2014 pod sp. zn. 8 MCdo/13/2014 skonštatoval, že ustanovenie § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

Taktiež sa odvolaací súd stotožňuje s právnymi závermi súdu prvej inštancie v bode 37 odôvodnenia, z ktorého vyplýva, že neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky zo zmluvy ani podľa vety druhej § 92 ods. 8 Zákona o bankách, teda, že súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke, alebo pobočke zahraničnej banky presiahol 1 rok. Je nepochybné, že od 15. 07. 2008 do zosplatnenia pohľadávky 07. 06. 2013 bol žalovaný povinný uhradiť 59 splátok po 120,76 eur, teda spolu 7 124,84 eur. Z predloženého výpisu z účtu nesporne vyplýva, že k 27. 05. 2013 realizoval žalovaný úhrady v celkovej výške 6 978,70 eur, teda plných 57 splátok a čiastočne 58. splátku splatnú dňa 15. 04. 2013. Teda, ak by právny predchodca žalobcu pri započítavaní čiastkových úhrad žalovaného titulom splátok úveru postupoval v súlade s občiansko-právnou zásadou, upravenou v ustanovení § 566 ods. 2 OZ, súčet omeškaní čo len časti peňažného záväzku by nepresiahol dobu jedného roka. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je preto možné stotožniť sa s právnym záverom súdu prvej inštancie o nedodržaní zákonnej podmienky platného postúpenia pohľadávky podľa § 53 ods. 9 v spojení s ustanovením § 565 OZ.

Za takejto dôkaznej situácie súd prvej inštancie správne dospel k záveru o nesplnení zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách zo strany právneho predchodcu žalobcu a preto postúpenie pohľadávky nebolo v súlade s citovaným zákonným ustanovením, čoho právnym následkom je neplatnosť postúpenia pre jeho rozpor so zákonom.“

27. Ústavný súd pripomína, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo

na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

28. Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku podrobne, zrozumiteľne a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s odvolaním sťažovateľky. Podľa názoru ústavného súdu sa ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal s námietkou sťažovateľky vo vzťahu k interpretácii ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 26. septembru 2013 (ďalej len „zákon o bankách“) a samotná skutočnosť, že sa stotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie, sama osebe nemôže viesť k záveru o porušení základného práva podľa ústavy a práv podľa dohovoru sťažovateľky označených v bode 1 tohto rozhodnutia.

29. Ústavný súd považuje argumentáciu odvolacieho súdu za dostatočnú, jasnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku, resp. Občianskeho zákonníka a zákona o bankách vo vzťahu k posudzovaniu otázky postúpenia pohľadávky banky inej osobe v zmysle podmienok vymedzených § 92 ods. 8 tohto zákona.

30. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

31. Sťažovateľka zastáva názor, že najvyšší súd porušil jej základné právo podľa ústavy, ako i práva podľa dohovoru označené v bode 1 tým, že „procesne prípustné dovolanie sťažovateľa meritórne nepreskúmal, ale ho nesprávne z procesných dôvodov (ako procesne neprípustné) odmietol“.

32. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom, vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

33. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

34. Na základe uvedených právnych názorov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky.

35. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP, pretože podľa jej názoru súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva

na spravodlivý proces, a to tým, že opomenul uviesť skutočnosti, ktoré považuje medzi stranami za sporné a významné skutkové okolnosti nesubsumoval pod konkrétne hmotnoprávne ustanovenia, pričom odvolací súd toto pochybenie nenapravil a taktiež sa nezaoberal otázkou namietanou v odvolaní, a to za akých okolností sa majú podmienky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách považovať za splnené, a preto je jeho rozhodnutie je pre absenciu odôvodnenia základných právnych otázok nepreskúmateľné.

36. Dovolací súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) v relevantnej časti napadnutého uznesenia uvádza:

„V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcu a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že nepostačuje, aby žalobca v súdnom konaní aktívnu vecnú legitímáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi, ale je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky, pričom je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky. Zároveň uviedol, že žalobca nebol oprávnený postúpiť pohľadávku zmluvou z 26. septembra 2013, nakoľko v čase postúpenia pohľadávky bola dlžná suma uhradená. Z uvedeného je teda celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 C. s. p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Takisto samotná skutočnosť,

že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).“

37. V ďalšej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd uvádza:

«Dovolateľ ďalej namietal, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorá podľa jeho názoru spočíva v tom, že súd prvej inštancie opomenul uviesť skutočnosti, ktoré považuje medzi stranami za sporné a významné skutkové okolnosti nesubsumoval pod konkrétne hmotnoprávne ustanovenia.

Dovolací súd zo zápisnice z pojednávania konaného 17. augusta 2017 (č. 1. 155) zistil, že súd prvej inštancie postupom podľa § 181 ods. 2 C. s. p. určil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, uviedol, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná a uviedol svoje predbežné právne posúdenie veci. Zo zvukového záznamu vyhotoveného na pojednávaní vyplýva, že súd prvej inštancie uviedol, že „súd poukazuje na to, že uplatnený nárok v časti požadovanej istiny z úveru a jej príslušenstva javí sa byť premlčaný, i keď z pohľadu súdu z dôvodov iných ako sú uvádzané v podaniach žalovanej strany, čo sa týka uplatnenia nároku na zaplatenie sumy 825,14 eur tento nárok z pohľadu súdu sa javí byť nedôvodný v danej veci a čo sa týka ďalších skutočností žaloba sa javí by v doterajšom stave ako nedôvodná i s poukazom na, z pohľadu súdu, absenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore, všetky tieto skutočnosti však bude možno ustáliť až po vykonaní dokazovania na dnešnom pojednávaní“. Z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. vyplýva, že zákon priznáva relevanciu iba tým procesným pochybeniam súdu, intenzita ktorých opodstatňuje záver, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv „v takej miere“, že došlo (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd má za to, že pokiaľ súd prvej inštancie

na pojednávaní oboznámil žalobcu s tým, že žaloba sa javí byť nedôvodná z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, avšak neuviedol konkrétne hmotnoprávne ustanovenie, ktoré bude aplikovať, bol tento postup súdu nesprávny, nakoľko súd má povinnosť subsumovať významné skutkové okolnosti pod konkrétne hmotnoprávne ustanovenia, avšak týmto nesprávnym procesným postupom nebolo žalobcovi znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca bol súdom na pojednávaní oboznámení o tom, že mu v spore chýba aktívna vecná legitímácia a preto mohol v ďalšom konaní predkladať dôkazy, ktoré by predmetnú skutočnosť vyvrátili.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.»

38. Sťažovateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP a v tejto súvislosti uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku, či je pre splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu klienta, ktorý je v omeškaní so splácaním jeho splatného peňažného záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, nevyhnutné, aby banka po písomnej výzve na zaplatenie takéhoto omeškania musela vyčkať ďalších 90 kalendárnych dní nepretržitého omeškania. V nadväznosti na ďalší dovolací dôvod, ktorého prípustnosť vyvodzuje sťažovateľka z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c), poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 8 MCdo 13/2014, 6 MCdo 4/2012 a 7 MCdo 9/2014 s tým, že otázka aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka na tzv. absolútne obchody, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ a práva a povinností, ktoré z týchto záväzkových vzťahov vznikli pred účinnosťou ustanovenia tretej vety § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

39. Najvyšší súd v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania sťažovateľky podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP v relevantnej časti napadnutého uznesenia uvádza:

„Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dôvodom, pre ktorý bola žaloba zamietnutá bolo zistenie súdov nižších inštancií, že žalobcovi chýba v spore aktívna vecná legitimácia. Súdov nižších inštancií teda nevyvodili záver, že žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu nedodržania lehoty ďalších 90 kalendárnych dní nepretržitého omeškania po písomnej výzve na zaplatenie.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že otázka, ktorú dovolateľ nastolil v podanom dovolaní tak nebola zásadnou otázkou, na ktorej by spočívalo rozhodnutie týchto súdov a preto táto otázka nemôžu byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle tohto ustanovenia.

Z rovnakého dôvodu ani ďalšia otázka nastolená dovolateľom a to otázka aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka na tzv. absolútne obchody, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ a práva a povinnosti, ktoré z týchto záväzkových vzťahov vznikli pred účinnosťou ustanovenia tretej vety § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemôže byť relevantná pre založenie prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p., z ktorého žalobca tiež vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

*V danom prípade dovolateľ mal v rámci namietaných dovolacích dôvodov ako predmet dovolacieho prieskumu nastoliť otázku svojej aktívnej vecnej legitimácie, ktorú však nenastolil. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.), včítane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Preto sa touto otázkou nemohol v dovolacom konaní zaoberať práve pre fungovanie zásady *vigilantibus iura scripta sunt* (práva patria bdelym).*

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C. s. p.).“

40. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s dovolaním sťažovateľky, ktorá jeho prípustnosť vyvodzovala jednak z ustanovenia § 420 písm. f) CSP

a jednak z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP. Najvyšší súd skúmal podmienky prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom konštatoval, že sťažovateľka neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tiež podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP, pričom dospel k záveru, že otázky formulované sťažovateľkou nie sú relevantné pre založenie prípustnosti dovolania, keďže neboli zásadnými otázkami, na ktorých vyriešení by záviselo rozhodnutie všeobecného súdu, a že dôvodom, pre ktorý bola žaloba sťažovateľky zamietnutá, bol nedostatok jej aktívnej vecnej legitímácie.

41. Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľke k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

42. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a právami podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky i v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

43. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu